

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Certificering in familieverhoudingen: verkoop familieonderneming aan een derde

Koster, H.

Citation

Koster, H. (2024). Certificering in familieverhoudingen: verkoop familieonderneming aan een derde. *Estatetip Review*, 2024(21), 1-3. doi:10.5553/ET/157254212024021021001

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4171900>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Boom Juridisch
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
E juridisch@boom.nl
I www.boom.nl/juridisch

EstateTip

Review

Afl. 2024-21

29 mei 2024

Certificering in familieverhoudingen. Verkoop familieonderneming aan een derde

Certificering van aandelen wordt bij bv's in de praktijk onder meer aangewend bij *familiaire opvolging*. Door certificering van aandelen wordt een *splitsing* aangebracht tussen de aan de aandelen in een bv verbonden *zeggenschap* en het *economische belang* bij deze aandelen. Bij certificering berusten de aandeelhoudersbevoegdheden bij het bestuur van het *administratiekantoor*, in de regel een stichting. De individuele bestuursleden van deze stichting kunnen met zorg worden uitgekozen. Binnen *familieverhoudingen* kan certificering echter ook de nodige *spanningen* oproepen. Een recente uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 28 februari 2024, ECLI:NL:RBROT:2024:2082, illustreert dit goed.

Vader was ondernemer en heeft in 2005 de aandelen in zijn holdingvennootschap gecertificeerd. Na zijn overlijden hebben zijn drie kinderen *de certificaten geërfd*. Op 30 augustus 2018 hebben de certificaathouders het bestuur van het administratiekantoor geïnformeerd over hun wens het belang in de holdingvennootschap te verkopen en verzocht *het verkoopproces in gang te zetten*. De certificaathouders hebben dit standpunt toegelicht door te wijzen op de *stroeve verstandhouding* tussen hen en het bestuur van de onderneming en het bestuur van de stichting administratiekantoor. Op 14 september 2018 heeft het bestuur van de stichting administratiekantoor aan de certificaathouders geschreven dat het, zoals verzocht, het verkoopproces zal opstarten, een verkoopadviseur zal aanstellen en bij de beoordeling van kandidaat-kopers ten minste de volgende criteria zal wegen: (1) de hoogte van de opbrengst voor de certificaathouders; en (2) een gezond toekomstperspectief voor de ondernemingsactiviteiten en de werkgelegenheid binnen de onderneming. Van belang is voorts dat op 29 november 2018 *de statuten* van de stichting administratiekantoor zijn *gewijzigd* waardoor het bestuur bevoegd is om de aandelen te vervreemden, indien met *volstrekte meerderheid* in de vergadering van certificaathouders (dus twee van de drie certificaathouders) wordt ingestemd met de verkoop.

In januari 2019 is door een verkoopadviseur een presentatie gegeven waarin de marktwaarde van de familieonderneming werd begroot op 25,6 tot 28,4 miljoen euro. Eiser, een van de certificaathouders, heeft daarop te kennen gegeven dat hij het belang in de familieonderneming wenste te kopen, onder meer vanwege zijn wens de onderneming *binnen de familie te houden*. Op 4 februari 2019 heeft de bestuurder van de stichting en tevens bestuurder van de holdingvennootschap eiser geschreven *niet overtuigd* te zijn dat overname door eiser *een verstandig scenario* zou zijn. Dit onder meer omdat de bestuurder vreesde dat dit continuïteitsrisico's voor de onderneming zou opleveren omdat

eiser (mogelijk) onvoldoende ervaring en kwaliteiten had om de onderneming te leiden. Daarnaast achtte de bestuurder de kans reëel dat bij een voorgenomen overname door eiser de directie van de *tussenhoudstervennootschap* zou opstappen als gevolg van een gebrek aan vertrouwen in een goede samenwerking met eiser, met als gevolg een lagere marktwaarde en *lagere opbrengst* voor de certificaathouders. Daarna is nog enkele keren gesproken en dat heeft ertoe geleid dat eiser te kennen heeft gegeven dat hij zich *terugtrok uit het aankoopproces*. Door *oplopende spanningen*, met name een incident met eiser, heeft de bestuurder vervolgens zijn positie neergelegd en is hij opgevolgd door een andere bestuurder niet zijnde een van de certificaathouders.

In de loop van 2020 is het verkoopproces verder vormgegeven en is naar een koper gezocht door een *veiling* waarbij geïnteresseerden een bod konden uitbrengen. Op 11 november 2020 heeft eiser aangeboden de aandelen in de houdstervennootschap inclusief het onroerend goed te kopen voor 30,3 miljoen euro. De bestuurder van de stichting administratiekantoor en tevens van de houdstervennootschap heeft op 13 november 2020 eiser geïnformeerd dat de houdstervennootschap het *niet wenselijk* vond dat eiser als potentiële bidder in aanmerking kwam, onder meer omdat hiervoor over en weer te veel het vertrouwen ontbrak, maar dat eiser toch werd verzocht zijn adviseur contact te laten opnemen met de verkoopadviseur om het bod van eiser, de voorwaarden en condities en de financiering ervan en de voorstellen van eiser voor het bestuur en de organisatie van de onderneming te bespreken. De *andere certificaathouders* hebben vervolgens te kennen gegeven dat *zij niet zullen meewerken* aan een overname door eiser. Eind januari 2022 is vervolgens een verkoopovereenkomst (SPA) met een *andere koper (een derde)* ondertekend. De koopsom bedroeg ongeveer 16,5 miljoen euro. Bij kortgedingvonnis van 21 maart 2022 is eiser op vordering van onder meer de andere certificaathouders veroordeeld om mee te werken aan de *verdeling en toedeling van de certificaten*. Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft dit nadien bekrachtigd en bij notariële akten van 4 april 2022 zijn de *aandelen geleverd* aan koper.

Eiser heeft vervolgens bij de rechtbank Rotterdam de onderhavige kwestie aanhangig gemaakt en onder meer gevorderd *om de besluiten te vernietigen* en te verklaren voor recht dat de *verkoop en levering van de aandelen en activa en passiva niet rechtsgeldig* is, althans deze verkoop en levering te vernietigen, althans dat ieder der gedaagden voor zich hoofdelijk onrechtmatig heeft gehandeld jegens eiser, en in elk geval in strijd met artikel 6:162 jo. artikel 2:8 en/of 2:9 BW heeft gehandeld. Eiser heeft gesteld dat de statutaire bepalingen die de totstandkoming van besluiten regelen, zijn geschonden (art. 2:15 lid 1 onder a BW) en voorts dat bij het nemen van die besluiten niet de redelijkheid en billijkheid van artikel 2:8 BW in acht is genomen (art. 2:15 lid 1 onder b BW). *De rechtbank oordeelde* dat de besluiten *niet vernietigbaar* zijn; niet op formele en ook niet op inhoudelijke gronden.

De rechtbank wijst erop dat uit artikel 2:15 lid 3 BW volgt dat vernietiging alleen aan de orde is als degene die daartoe een vordering tegen de rechtspersoon instelt, een *redelijk belang* heeft bij de naleving van de verplichting die niet is nagekomen. Dat redelijk belang ontbreekt hier volgens de rechtbank. Uit de stellingen van eiser volgt dat het hem erom te doen is de *verkoop en levering van tafel te krijgen*, zodat hij zelf de aandelen in de houdstervennootschap kan verwerven. Nu de verkoop en levering al heeft plaatsgevonden, *bescherm* artikel 2:16 lid 2 BW de koper in een geval als dit tegen besluitvormingsgebreken. Dat is slechts anders als de koper bekend was met het gebrek in de besluitvorming of daarmee bekend had moeten zijn. Die situatie doet zich echter niet voor. Ook ligt het niet in de rede dat de nieuwe bestuurders van de houdstervennootschap zouden overgaan tot het invoeren van de vernietigbaarheid van de SPA met de koper. Niet

valt in te zien dat het *vennootschappelijk belang* van de houdstervennootschap met een vernietiging wordt gediend.

Eiser legt aan zijn vorderingen ook ten grondslag dat de besluiten vernietigbaar zijn omdat zij in strijd zijn met de *redelijkheid en billijkheid* van artikel 2:8 BW. Hiervan zal niet snel sprake zijn omdat hier *beleidsvrijheid* geldt. Het gaat erom of het besluitende orgaan in redelijkheid tot de besluiten heeft kunnen komen. Bij die beoordeling moet rekening worden gehouden met alle omstandigheden van het geval. Eiser voert hier aan dat de besluiten op korte termijn zijn doorgedrukt, zonder dat hij voldoende was geïnformeerd en zonder dat deugdelijk overleg met hem had plaatsgevonden. De rechtbank volgt eiser niet. Het bestuur van de stichting administratiekantoor en de houdstervennootschap zijn bij de besluitvorming *zorgvuldig te werk* gegaan en van het doordrukken van besluiten was geen sprake.

Ook het feit dat *de opbrengst van de verkoop lager* was dan de waarde die eerder door de verkoopadviseur was begroot, is door gedaagden voldoende verklaard. Immers, pas toen de markt werd benaderd en biedingen werden ontvangen, werd duidelijk *wat kopers in de gegeven omstandigheden daadwerkelijk bereid waren te betalen* voor de onderneming. Niet aannemelijk is volgens de rechtbank dat de onderneming voor een hoger bedrag aan een derde had kunnen worden verkocht.

Uit de onderhavige zaak blijkt opnieuw dat aandacht voor de *familie governance* en goede afspraken over de relaties tussen de *familie*, de *eigendom* en de *onderneming* van groot belang zijn. Dit kan bijvoorbeeld door afspraken vast te leggen in een *familiestatuu*t. Hierbij kan gedacht worden aan de visie op de toekomst en de doelstellingen van het familiebedrijf. Ook kunnen afspraken worden gemaakt over eigendom, opvolging en zeggenschap alsmede de betrokkenheid van familieleden in het familiebedrijf. Daarnaast kunnen afspraken worden gemaakt voor *bijzondere situaties*, zoals in dit geval bij overlijden en mogelijke opvolging. In de onderhavige uitspraak wordt benoemd dat eiser excessieve kosten heeft gemaakt voor (juridische) advisering. Het is vanuit dat perspectief voor een goede familie governance, naast het vastleggen van duidelijke afspraken, onder meer in kader van verwachtingsmanagement ook *verstandig* na te denken over *mediation* voor het geval er een conflict ontstaat.

Het nastreven van een *goede familie governance* vergt *aandacht*, dat wordt opnieuw duidelijk.

Tot volgende week!

Harold Koster
Universiteit Leiden

ScholsBurgerhartSchols

Boom

www.boom.nl/juridisch

© 2024 Boom Juridisch | ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van EstateTip Review aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid